

I. Andragogické teorie

1. Andragogika jako vědní a praktický obor, charakteristika. Předmět andragogiky. Struktura andragogických disciplín. Základní andragogické pojmy: dospělý, výchova, vzdělávání, učení, celoživotní učení.
2. Andragogika a další disciplíny. Vztah andragogiky a pedagogiky. Andragogika a sociologie, psychologie, ekonomie a další. Průnik teorií blízkých disciplín do teorií vzdělávání dospělých.
3. Historie andragogického myšlení. Původ pojmu andragogika. Vznik evropské andragogiky ve 20. století, příklady autorů, např. Pöggeler, Hanselmann, Ten Have, Savičević a další.
4. Teorie učení jako zdroj andragogiky. Behaviorální, kognitivní, konstruktivistické a humanistické teorie. Příklady autorů: Thorndike, Bruner, Gagné, Lewin, Piaget, Rogers a další.
5. Andragogické teorie. Přehled, charakteristika a hlavní představitelé kritické, zkušenostní a transformativní teorie. Příklady autorů: Freire, Illich, Dewey, Knowles, Kolb, Mezirow a další.
6. Snahy o sjednocení andragogických teorií, příklady autorů: Jarvis, Illeris.
7. Česká a slovenská andragogika a její představitelé včetně jejich stěžejních publikací.
8. Historický vývoj zájmu o vzdělávání dospělých od počátku moderní společnosti (politický kontext – role osvícenství, institucionální a organizační zázemí, vývoj obsahového zaměření, vývoj metod). Vznik a vývoj vzdělávání dospělých v českém prostředí).
9. Celoživotní učení, vzdělávání dospělých a rozvoj lidských zdrojů. Základní kategorie účelových učebních aktivit dospělých (formální, neformální vzdělávání a informální učení), jejich realizace a přínosy.
10. Dospělí ve formálním vzdělávání. Terciární vzdělávání dospělých (vymezení a zahraniční příklady). Netradiční studenti v terciárním vzdělávání.
11. Dospělí v neformálním profesním vzdělávání, typologie (povinné, kvalifikační, rekvalifikační vzdělávání). Participace na profesním vzdělávání dospělých.
12. Dospělí v neformálním zájmovém a občanském vzdělávání. Charakteristiky a cíle zájmového a občanského vzdělávání dospělých. Volný čas a zájmové vzdělávání dospělých.
13. Dospělí a informální učení. Vymezení a charakteristiky informálního učení dospělých. Uznávání, hodnocení a využívání výsledků informálního učení. Snahy o měření informálního učení. Empirická zjištění o informálním učení dospělých v ČR.

14. Dospělý jako účastník vzdělávání. Stadia dospělosti a specifické charakteristiky dospělých v souvislosti s jejich vzděláváním a učením (obecně osobnostní, kognitivní, sociální, emocionální).
15. Vzdělávací potřeby dospělých, zájmy a motivace k učení a vzdělávání. Bariéry v učení a vzdělávání. Styly učení.
16. Funkční gramotnost dospělých. Koncept, oblasti funkční gramotnosti. Měření funkční gramotnosti, možnosti rozvoje funkční gramotnosti.
17. Didaktika vzdělávání dospělých. Základní představitelé. Základní činitelé a prostředky.
18. Didaktické prostředky a jejich specifikace (cíle, obsah, formy, metody, pomůcky a didaktická technika).
19. Srovnávací andragogika. Teorie, předmět zkoumání, infrastruktura, metody a možnosti uplatnění výsledků.
20. Geragogika a její předmět. Stárnutí z hlediska demografického, gerontologického, psychologického, sociologického a andragogického. Vzdělávání a učení seniorů v širších společenských souvislostech. Institucionální a organizační zabezpečení vzdělávání seniorů.
21. Mezigenerační učení. Mezigenerační učení v rodině. Mezigenerační učení v kurzech neformálního učení a vzdělávání, ve firmách. Mezigenerační programy.
22. Multikulturní společnost. Cizinci v ČR. Migrace, typologie migrací, současné faktory ovlivňující migraci. Uprchlíctví a azyl.

II. Řízení vzdělávacích procesů a institucí vzdělávání dospělých

1. Vzdělávání dospělých v současnosti: politické, ekonomické, socio-demografické a technologické souvislosti. Výzvy pro andragogiku.
2. Vzdělávací strategie Evropské unie jako kontext pro vzdělávací politiku ČR. Závaznost doporučení, metody realizace, základní dokumenty ve vývoji: Lisabonský proces, Boloňská deklarace, Memorandum o celoživotním učení, Strategie 2020, Strategie 2030.
3. Český vzdělávací systém. Charakteristické rysy a vývojové tendence vzdělávacího systému v ČR. Základní dokumenty vzdělávací politiky ČR ve vývoji: Bílá kniha, Strategie rozvoje lidských zdrojů pro Českou republiku, Strategie celoživotního učení ČR, Strategie 2020, Strategie 2030.
4. Vzdělávací politika jako součást širšího konceptu sociální politiky v rámci různých typů sociálního státu (vývoj, základní charakteristiky, činitelé, oblasti).
5. Základní principy vzdělávací politiky: princip celoživotního učení pro všechny, princip rovných vzdělávacích příležitostí, princip zaměstnatelnosti, sociální soudržnosti a sociální relevance, princip internacionalizace ve vzdělávání.
6. Kvalita, akreditace a certifikace vzdělávání dospělých (vzdělavatelé, vzdělávací instituce, programy). Indikátory kvality vzdělávání. Příklady akreditace a certifikace ve vzdělávání dospělých.
7. Principy a procedury ověřování a uznávání výsledků dalšího vzdělávání, Legislativní rámec a realizace.
8. Vzdělavatelé dospělých. Koncept vzdělavatele dospělých, možné role vzdělavatele dospělých. Modely a koncepce profesionalizace vzdělavatelů dospělých.
9. Procesy řízení a procesy vedení institucí vzdělávání dospělých – obecná charakteristika řízení (management) a obecná charakteristika vedení (leadership). Hlavní koncepce řízení v příkladech: Taylor, Weber, Mayo, McGregor a další.
10. Systém řízení lidských zdrojů v organizaci: plánování lidských zdrojů, analýza pracovního místa, výběr pracovníků, hodnocení pracovního výkonu, vzdělávání pracovníků, odměňování pracovníků.
11. Workplace learning. Vymezení učení pro pracoviště, teoretická východiska. Individuální, skupinové a organizační učení. Přínosy, dysfunkce učení pro pracoviště.
12. Teorie profesního a kariérového poradenství a jejich představitelé: Parsons, Ginsberg, Super, Holland a další. Předmět zájmu kariérového poradenství u dospělých.
13. Služby kariérového poradenství v ČR a v EU a trendy jejich rozvoje. Instituce kariérového poradenství a vzdělávání. Podpora kariérového rozvoje na pracovišti.

14. Vedení poradenského procesu u dospělých, specifika práce se zaměstnanými a nezaměstnanými dospělými (např. model praktického kariérového poradenství, model vycházející z kariérového tématu klienta).

15. Zaměstnanost, zaměstnatelnost, nezaměstnanost a rekvalifikace jako andragogická témata.

16. Role lektora ve vzdělávání dospělých (informativní, facilitační, emancipační), návaznost na didaktické prostředky ve vzdělávání. Lektorské kompetence.

17. Inovace ve vzdělávání dospělých. Inovace a inovační procesy, jejich podstata. Podpora inovačních procesů. Příklady inovací ve vzdělávání.

18. E-learning a celoživotní učení. Teoretické pojetí e-learningu. E-learning ve strategických dokumentech EU a ČR. Aplikace e-learningu v různých oblastech vzdělávání dospělých.

19. Vedení a řízení vzdělávacího projektu. Cíle projektu, plánování, etapy řešení, rizika a evaluace projektu. Projektová schémata.

20. Ekonomika vzdělávání dospělých. Rozpočet vzdělávací akce, náklady a výnosy. Způsoby stanovení ceny a sestavování rozpočtu. Dokumentace akce, doklady k akci a jejich náležitosti. Cena práce.

21. Pracovně právní otázky vzdělávání dospělých. Pracovně právní vztahy, jejich vznik, trvání a skončení (náležitosti pracovní smlouvy). Dohody o pracích konaných mimo pracovní poměr.

22. Základní východiska age managementu. Vznik a vývoj age managementu. Opatření age managementu v personálním systému. Pracovní schopnost a její podpora u různých věkových skupin.

III. Výzkum, evaluace a diagnostika v andragogice

1. Specifika vědeckého výzkumu sociálních jevů, způsoby poznávání reality, možnosti a meze vědeckého poznání (obecně a ve vědách o výchově a vzdělávání).
2. Význam paradigmatu ve vědě a jeho vliv na sociálně vědný výzkum. Vztah teorie a empirie, model empirické vědy.
3. Empirický výzkum jako testování (ověřování) teorie a jako konstrukce (výstavba) teorie.
4. Projekt empirického andragogického výzkumu a jeho jednotlivé etapy (od problému k publikaci). Formulace výzkumného problému. Předvýzkum, pilotáž.
5. Úloha andragogických konstruktů a hypotéz, zásady jejich formulace, verifikace a falzifikace hypotéz. Proces operacionalizace ve výzkumu, indikátory.
6. Typy proměnných, škálování (nominální, ordinální, kardinální), charakteristiky souboru podle typu proměnných.
7. Metody statistického zpracování dat (třídění, statistiky, parametry), deskriptivní a induktivní statistika, jejich uplatnění v poznání andragogických jevů.
8. Analýza dat. Univariační analýza dat: deskriptivní statistiky, střední hodnoty. Bivariační analýza dat: vztahy mezi proměnnými, korelace. Multivariační analýza dat: vícenásobná regrese, path-analýza, clusterová analýza, faktorová analýza a jejich interpretace.
9. Problematika vývoje (longitudinální výzkum) a intervence (experimentální výzkum, akční výzkum) v rámci andragogického výzkumu. Akční výzkum, experiment v andragogice, jeho druhy, zpracování a interpretace. Příklady realizovaných studií.
10. Kvalitativní výzkum ve vědách o výchově a vzdělávání. Filozofická a metodologická východiska: antropologie, chicagská škola, pragmatismus, symbolický interakcionismus.
11. Kritéria kvality v kvalitativním výzkumu. Pojmy validita a reliabilita, alternativní kritéria zaváděná specificky v kvalitativním výzkumu. Techniky dosahování kvality.
12. Designy kvalitativního výzkumu: etnografie, biografie, případová studie. Příklady realizovaných andragogických studií.
13. Zakotvená teorie. Charakteristika výzkumného plánu, jeho přednosti a limity. Příklady realizovaných studií.
14. Plánování a vedení kvalitativního výzkumného projektu: volba výzkumného problému a výzkumných otázek, rozhodnutí o vzorku a metodách sběru dat, zajištění vstupu do terénu.

15. Sběr dat (rozhovor, pozorování, studium dokumentů a artefaktů) a analýza dat (různé typy kódování, kategorizace kódů, analytická indukce, konstantní komparace) v kvalitativním výzkumu.
16. Analýza vzdělávacích potřeb dospělých. Úrovně analýzy: organizační, týmová, jednotlivce, úkolu. Metody a procedury.
17. Výběr pracovníků a assessment centra.
18. Diagnostika a sebepoznání jako součást poradenského procesu (oblasti diagnostiky u dospělých, příklady využití jednotlivých diagnostických nástrojů).
19. Účel, východiska, podmínky a aktéři andragogické evaluace. Andragogická evaluace jako proces, přístupy k evaluaci a typy evaluace. Etické aspekty andragogické evaluace.
20. Evaluace vzdělávacích programů dospělých, evaluace studijních materiálů, reálné výuky a edukačního prostředí. Evaluace vzdělávacích výsledků prostřednictvím standardů a na základě indikátorů. Evaluace efektivity vzdělávacích institucí.
21. Typy a příklady realizovaných mezinárodních srovnávacích studií a výzkumů v oblasti vzdělávání dospělých, zdroje dat pro srovnávací studie.
22. Příklady andragogických výzkumů a šetření. Jejich tematická a metodologická kategorizace. Zdroje statistických dat pro oblast vzdělávání dospělých. Evaluace andragogického výzkumu.